

Het antwoord van God

Na Auschwitz rees de vraag: Hoe kan een rechtvaardige God dit hebben toegestaan? Waar was God? Die vraag blijft actueel. In hoofdstuk twee van De Tien Geboden (Marc Alain Ouaknin) lees ik het volgende:

‘Hoe antwoordt God eigenlijk op het roepen van een mens die door geweld kapot gemaakt wordt. Zijn stilte is vaak maar al te welsprekend tegenover het geweld van de menselijke geschiedenis. Wat betekent eigenlijk ‘God antwoordt’. Is dat als een ‘deus ex machina’ in de geschiedenis van de mens verschijnen? Het woord Elohiem geeft ons een antwoord. Elohiem betekent niet alleen een God die met gestrengheid recht spreekt, een God die recht doet, ditzelfde woord wordt ook gebruikt voor de rechtbank en rechtsinstellingen. Zich melden bij de Elohiem of bij de poorten van de Elohiem, betekent naar de rechtbank gaan om een geschil te regelen. Gerechtigheid van God op aarde krijgt gestalte in de rechtsinstellingen die zorgen dat de roepende weduwe, de wees en de vreemdeling gehoord worden’.

Het dringt toch weer op een schokkende wijze tot mij door: God wordt verstaan in ons hart maar legt zijn antwoorden vooral in onze vaak zo breekbare, vaak weifelende, handen. Hij is trouw aan ons. Zijn trouw moeten wij vertalen in het blijven werken en bouwen aan betrouwbare en integere instellingen van recht en gerechtigheid. Dus ook aan instellingen van gezondheid en welzijn, van goed onderwijs, van veiligheid voor iedereen ongeacht ras, sexe, nationaliteit, overtuiging etc. Instellingen die niet afhankelijk mogen zijn van momenten als ‘nu kan het wel, of nu even liever niet’. We kunnen daar niet zorgvuldig en nauwkeurig genoeg mee omgaan.

Tegelijkertijd blijven de vragen. Kerk-zijn betekent voortdurend de uitdaging aangaan vragen te blijven stellen aan onszelf en aan de gemeenschap. Vragen als: waartoe zijn wij op aarde? wie zijn wij? waar willen we heen? wat is gerechtigheid? wie is mijn naaste?

Openbaring, dat is Gods antwoord steeds opnieuw vertalen en daarnaar handelen. Want als God afwezig was, waar waren wij, mensen dan?

Rob van Woerkom